

Hazai Horizont – mit fedeztek fel Magyarországról a társadalomtudósok és az elemzők 2026 januárjában és februárjában?

Szepesi Balázs, Gulyás Luca – 2026. április

A hazai társadalommal és gazdasággal foglalkozó tudományos és elemző munkák eredményeinek átfogó áttekintésére vállalkozik a Hazai Horizont.

Nagy, örökké termő fába vágjuk a fejszénket: új projektünk, a Hazai Horizont célja, hogy rendszeres áttekintést – összképet - adjunk az ország gazdaságát, társadalmát vizsgáló kutatói, elemzői munkák eredményeiről.

Célunk, hogy folyamatosan nyomon kövessük, milyen fontos és érdekes tudást kínálnak a nem szakavatott érdeklődők számára a hazai tudományos műhelyek, elemző központok, egyetemek, tudományos folyóiratok, illetve a Magyarországgal foglalkozó nemzetközi szervezetek és akadémiai publikációs felületek.

Kilátás a Mátrából – forrás: sportelet.hu

Tegyük láthatóvá, amink van

A mindennapi élet mélyebb összefüggései iránt érdeklődők gyakran panaszkodnak, hogy mennyire keveset is tudunk saját viszonyainkról, mennyire kiszorítják a pillanat uralmára törekvő tartalomvillanások az alapos elemzéseket, a higgadt vitákat. A tudósok és az elemzők pedig azon keseregnek, hogy munkájuk sem figyelmet, sem elismerést nem kap. A nehéz kutatói munka

eredményei nem megjelennek, hanem eltűnnek a szakmán kívüliek által sosem látogatott platformokon. Sokszor, gyakran elemeztük azt, hogy mi ennek az oka, most más a cél: cselekedjünk.

Tegyük meg, amit egy író-elemző-olvasó ember tehet: hozunk létre egy fórumot, ahol az alaposabb megértésre vágyók és a kutatásaik eredményeinek közönségét keresők találkozhatnak.

A Hazai Horizont projektet régóta tervezzük. A mintát a külföldi idősebb testvér, a [VilágVevő projekt](#) adta, amelynek keretében a világ vezető agytrösztjeinek eredményeit tekintjük át rendszeresen immár hatodik éve.

Globális dolgokról azonban könnyebb beszélni, egy indiai vagy francia Think Tank elemzőivel nem szoktunk nap mind nap találkozni. Nagyobb a súlya, a tétje a hazai témáknak, itt már nem tompít a diplomáciai udvariasság, életbevágóbbak a viták, konkrétabb és élesebb minden kérdés, állítás, szúrósabbak a néma tekintetek is. A hazai intellektuális termés áttekintése módszertanilag is nehezebb, hiszen kicsi a piac: a vezető folyóiratokon és a legpatinásabb elemző műhelyeken kívül kevés orgánumnak, szervezetnek van ereje, hogy erős minőségi szűrőket használjon.

A Hazai Horizont keretében megpróbálunk szembenézni ezekkel a problémákkal. Elkezdtünk kidolgozni egy olyan működési logikát, amely képes összegyűjteni, szelektálni, összefoglalni és értelmezni a magyar társadalomra és gazdaságra vonatkozó kutatási, elemzési eredményeket. Ennek első eredménye ez az írás, ami azt tekinti át, milyen új dolgokat tudhattunk meg Magyarországról 2026 januárjában és februárjában.

Követjük a korszerű módot: agilisban fejlesztünk, béta verzióval jövünk a kóddal és a visszajelzések alapján tökéletesítünk majd. Gondolkozunk már az ökoszisztéma építésén is, hogyan szervezünk majd közös gondolkozást, beszélgetéseket a szorgalmas gyűjtő munka eredményei köré. Minden kritikát, ötletet, javaslatot, együttműködési szándékot várunk a szerkesztoseg@osszkep.hu címre.

A Filozófusok kertje Budapesten – forrás: index.hu

A horizont pásztázásának módszere

A Hazai Horizont célja, hogy olyan tudásfalokat készítsen a tudományon, szakértői körökön kívüli érdeklődő laikusok számára, amelyek a lehető legteljesebb áttekintést adják a kutatói munkák eredményeiről.

A projekt a magyar társadalomtudományos folyóiratok, a rangos kutatóintézetek, egyetemek, elemző műhelyek és kutatók empirikus munkáit összegzi. Átnézzük a megjelenő tanulmányokat és kigyűjtjük azokat, amelyek saját adatfelvételre, terepmunkára épülnek vagy már meglévő információkat elemeznek. Azt emeljük ki az írásokból, ami a témában nem jártas érdeklődők számára fontos. Az így készült összefoglalókat elemezzük, illetve kiválasztjuk közülük a legizgalmasabbakat. Rendszeres toplistát készítünk, megpróbáljuk slágerként kezelni és terjeszteni a legizgalmasabb aktuális elemzési eredményeket.

Induló módszertanunk 29 hazai tudományos folyóiratot, az állami kutatóintézeteket és a magán elemző műhelyeket pásztázza, emellett internetes és AI alapú keresőkkel vizsgáljuk át az internet zezugos folyosóit. A találatok közül kiválogatjuk azt, ami nekünk érdekes. három plusz egy szűrőt használunk:

1. Nem fontosak nekünk a tudomány belső működését támogató munkák. A módszertani és elméleti művek, a szakirodalmi áttekintések, a tudományos viták a szakmának szólnak.
2. Projektünk fókuszán kívül vannak a nagy gondolatokat, javaslatcsomagokat bemutató esszék. Hasznos és izgalmas lenne a hónap, az év legnagyobb felismeréseit, ötleteit összeszedni, de ez a feladat egyelőre túl nehéz. Kinek a szavára lenne érdemes figyelni? Hogyan lehet pontosan megállapítani, hogy egy felvetés eredeti, vagy csak jókor jó helyen elővett régi séma? Mi az a minőségi kritérium, ami alapján egy megállapítást alátámasztottnak, jelentősnek minősíthetünk egy másikhoz képest? Reméljük, idővel megtaláljuk a módot, hogy megbízhatóan igazodjunk el a világerőtelmezések kavalkádjában, de ettől még messze vagyunk.
3. A jelenre, a jelent meghatározó közelmúltra koncentrálunk, a régészek és a történészek eredményeit nem gyűjtjük. Izgalmas projekt lenne ez, de egyrészt túl nehéz elválasztani az új felfedezéseket az újraértelmezésektől, másrészt nehéz megítélni, a múlt megváltozása hogyan hat a mai életünkre.

A plusz egy kritérium a minőség. Egyrészt el kell dönteni, hogy egy elemzés módszertani megalapozottsága elég erős-e ahhoz, hogy az eredmények a témát és a metodológiai hátteret nem értők számára megbízhatóak legyenek. Másrészt sok anyaggyűjtésre, adatfelvételre vagy elemzésre épülő munka esetén olyan erős a normatív, ideológiai szemüveg, hogy nehéz eldönteni, hogy a feltárt képből mi a valóság és mi az, amit csak a lencse hajlít elénk.

A módszertani kritérium nem túl bonyolult. Lényegében akkor megbízható egy eredmény, ha a komolyabb tudományos lapok által megkövetelt sztenderdek szerinti elemzés eredménye – megjelenési helyétől függetlenül.

Az ideológiai túltelítettség megítélése nehezebb. A társadalomtudományokban régi – mostanában újból erősödő – hagyomány, hogy erős ideológiai töltete van a kutatási kérdések megválasztásának, a kutatási eredmények bemutatásának és a következtetések levonásának. Arra törekszünk, hogy minden olyan elemzést bevonjunk a szemlézésbe, ahol a kérdésfeltevés nem öncélúan túlideologizált, a kutatási módszertan és az eredmények bemutatása hiteles. Sok normatív szempontból túlhevült elemzésnek is hasznosak lehetnek az eredményei, ha lefejtjük róla a politizáló, értékalapon bélyegző kérget. Persze ebből lesznek viták, de ez talán inkább jó, mint baj: a hit és a valóság közötti határ közös keresése hasznosabb és több reménnyel kecsegtet, mint a hitviták.

Tihany – forrás: wikipedia.com

Első pásztázás

Első – kísérletinek tekinthető – horizontfigyelésünk során 27 írást gyűjtöttünk össze. Az elemzések részletes leírását [az itt letölthető táblázat tartalmazza](#). A 10 legérdekesebb cikkről külön cikket készítettünk.

[A Hazai Horizont '26 márciusi Top10 listáját ide kattintva tudod megnézni.](#)

17 cikk hazai tudományos lapokban jelent meg, kettő külföldi folyóiratokban. Három elemzés került be valamelyik elemző cégtől a válogatásba, a KSH három az OECD két anyaga szerepel a listán.

A területi különbségek, a szegénység és a munkaerőpiac a három legmarkánsabb téma a társadalmi, gazdasági elemző világban. A cikkek tematikus fókuszát a következő táblázat mutatja be.

Tématerület	Előfordulások száma
Területi különbségek	9
Szegénységben élők	7
Munkaerőpiac	7
Viselkedési mintázat, pszichológia	6
Társadalmi szerkezet	4
Vállalkozás	4
Területi periféria	3
Szegregáció	3
Oktatás	3
Befektetések	2
Környezetvédelem	2
Civil szervezetek	2
Egészségügy	1
Egyház	1
Energia	1

A publikációk alapján ez az időszak egyértelműen társadalmi fókuszú volt, a gazdasági kérdések elsősorban a munkaerőpiac és a vállalkozások kontextusában jelentek meg. A legtöbb elemzés nem új, látványos eredményeket mutatott be, hanem már ismert összefüggéseket tárt fel részletesebb empirikus eredményekkel. A cikkek túlnyomó többsége a nehézségekkel és a korlátokkal foglalkozott, kevés cikk elemezte a társadalmi, gazdasági lehetőségeket. Gyakran kerültek fókuszba a területi különbségek, a munkaerőpiaci egyenlőtlenségek, a szegregáció, a hátrányos helyzetű csoportok, valamint azok a berögzült társadalmi és viselkedési mintázatok, amelyek hozzájárulnak ezek fennmaradásához.

Az elemzéseket áttekintve a Horizont márciusi tanulsága az, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek nem elszigetelt jelenségek, több tényező: -a lakóhely, az egészségi állapot, a képzettség, a helyi intézményi környezet – együttese következményei. Ezek a különbségek legtöbbször tartósan bizonyulnak: a társadalmi normák, a viselkedési mintázatok, a gazdasági folyamatok inkább stabilizálják és erősítik a jobban és rosszabbul élők közötti különbségeket, minthogy csökkentenék.

